

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Colomieț Vladimir Xxxx, născut la xxxxxx, originar din or. xxxxx și domiciliat în mun. xxxx, bdxxxxx, bl. x, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 08.08.2018 – 09.10.2019 (prima instanță);
2. 22.11.2019 – 28.01.2020 (instanța de apel);
3. 23.03.2020 – 19.05.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 09 octombrie 2019, Colomieț Vladimir a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 650 unități convenționale, ce constituie 32500 lei.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Bețivu Iulian și dispusă încasarea din contul lui Colomieț Vladimir în contul lui Bețivu Iulian, suma de 4000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că la 26.06.2018 ora 20:28, Colomieț Vladimir, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, aflându-se pe str. Miorița 11, mun. Chișinău, acționând prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul verificării stării bicicletei de model "Giant Gila", pentru a o procura, a însușit-o ilegal de la Iulian Bețivu, în rezultat cauzând părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 4000 lei.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Colomieț Vladimir în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocherie.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudicarea cauzei, cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Colomieț Vladimir să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- în ședința de judecată inculpatul Colomieț Vladimir nu s-a prezentat, fiind citat la domiciliu, s-a eschivat de la prezentarea în fața instanței de judecată, a fost dispusă aducerea silită a acestuia și ulterior Colomieț Vladimir a fost anunțat în căutare, respectiv cauza penală s-a examinat în absența acestuia, în conformitate cu prevederile art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod procedură penală;

- executarea sentinței de condamnare a lui Colomieț Vladimir în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, din 09.10.2019 nu este posibilă, or acesta lipsește de la locul de trai, fiind anunțat în căutare;

- potrivit prevederilor art. 64 alin. (5) Cod penal, în caz de eschivare cu re-credință a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanța de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare în limitele termenului pedepsei maxime, prevăzute de articolul respectiv al Părții speciale a prezentului cod.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat, fiind demonstrată vinovăția inculpatului Colomieț Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a notat că aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

De asemenea, instanța de apel a reținut că sentința primei instanțe a fost contestată numai în partea stabilirii pedepsei penale, iar ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

Cu referire la pedeapsă, instanța de apel a reiterat prevederile art. 61 alin. (2), Cod penal, și a menționat că prima instanță just a individualizat pedeapsa, ținând cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal, și corect a aplicat pedeapsa sub formă de amendă, care este una echitabilă și proporțională infracțiunii comise, ținând cont de gradul de pericol al infracțiunii, care se califica ca infracțiune mai puțin gravă,

săvârșită cu intenție directă, de circumstanțele cauzei, de personalitatea inculpatului Colomieț Vladimir care nu are antecedente penale, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, astfel asigurând realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât de către inculpat, cât și din partea altor persoane, care va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale Republicii Moldova sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Astfel, instanța de apel a considerat că soluția adoptată de către prima instanță își va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului Colomieț Vladimir, indicând că aplicarea unei pedepse penale sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, ar duce la conștientizarea de către inculpat a celor comise, cu tragerea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul său.

De asemenea, instanța de apel a notat că pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, care indică temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și solicită casarea acesteia în latura pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către procuror în apel, din ce reiese că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dipozitivului hotărârii și s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale;

- instanța de apel eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 75 Cod penal aplicarea pedepsei lui Colomieț Vladimir, fără a ține cont de circumstanțele prezentei cauze penale, modul în care a fost comisă infracțiunea prin impactul acesteia asupra părții vătămate cât și întregii societăți;

- instanța de apel a acționat în derogare de la prevederile art. 409 alin.(2) din Codul de procedură penală, care stipulează că instanța de apel are obligația de a întreprinde măsuri pozitive la judecarea apelului, pentru a repara erorile de fapt și de drept omise de prima instanță, doar atunci când aceste erori au influențat asupra hotărârii în defavoarea inculpaților;

- instanța de apel, la stabilirea pedepsei inculpatului Colomieț Vladimir Igor nu a ținut cont de faptul că fapta săvârșită de inculpat se prezintă de rezonanță social deosebit de sporită, rolul și scopul pedepsei penale de a curma și preîntîmpina

săvârșirea de noi infracțiuni, în special din categoria analizată, or în situația constatării majorării amplitudinii infracțiunilor analogice, statul are scop primordial de a contracara săvârșirea acestora, modul în care a fost săvârșită infracțiunea, or s-a dovedit că inculpatul Colomieț Vladimir a abuzat de încrederea părții vătămate, a negat și acele relații și norme sociale care vin să protejeze drepturile și interesele cetățenilor;

- ca mijloc de constrângere pedeapsa penală este o măsură punitivă impusă unei persoane care a comis acte ilegale, măsură care vine să și pedepsească persoana pentru fapta comisă. Din aceste considerente, având în vedere că inculpatul Colomieț Vladimir la momentul numirii pedepsei penale în privința sa se sustrage de la instanța de judecată și prin urmare este anunțat în căutare, se face imposibilă executarea pedepsei numite în privința sa, fapt ce va dovedi ineficiența pedepsei numite și totodată ineficiența măsurilor întreprinse de organele de stat în vederea protejării cetățenilor săi, or în situația în care locul aflării inculpatului nu va fi identificat, organul de executare nu va avea pârghii legale de a pune în executare sentința pronunțată;

- instanțele de judecată au neglijat cu vehemență rolul punitiv al statului în asigurarea drepturilor și libertăților cetățenilor, inclusiv și acel drept de proprietate, or anume statul are acel rol primordial de a întreprinde toate măsurile legale în vederea asigurării echității sociale și prevenirea săvârșirii de fapte ilicite. Or, în ultima perioadă de timp, pe teritoriul Republicii Moldova se atestă o majorare a infracțiunilor de genul celei comise de Colomieț Vladimir Igor, iar în situația în care instanțele de judecată nu vor întreprinde măsuri pozitive în contracararea acestui fenomen, se va dovedi ineficiența atât a instituției pedepsei penale cât și a procesului penal în sine;

- instanța de apel, diminuând pedeapsa numită lui Colomieț Vladimir nu a ținut cont de coraportul circumstanțelor atenuante (care lipsesc pe caz) și celor agravante stabilite;

- pe parcursul examinării cauzei penale în instanța de apel nu au intervenit careva circumstanțe ce ar combate motivele aduse de procuror invocate la individualizarea pedepsei propuse a fi numite și prin urmare, instanța de apel nu avea careva temei de a respinge aceste argumente.

5. Judecând recursul ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal largit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, sub aspectele că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță și-au găsit confirmarea temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de menținere a sentinței sub aspect că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal lărgit reține că din conținutul părții descriptive a deciziei atacate (f.d. 169-170), rezultă că instanța de apel contrar prevederilor art.101, 414 Cod de procedură penală, a adoptat soluția în cauză și nu a întreprins toate măsurile de a elucida toate circumstanțele cauzei ce țin de latura pedepsei, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel recursul declarat urmează a fi admis.

În acest sens, Colegiul penal lărgit invocă că potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop **restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului**, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, **de persoana celui vinovat**, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în

care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În acest context, se atestă că prima instanță la individualizarea pedepsei, (soluție menținută fără modificări de instanța de apel), nu a ținut cont pe deplin de persoana și comportamentul inculpatului Colomieț Vladimir (care s-a eschivat de la prezentarea în instanța de judecată, și astfel face imposibilă executarea pedepsei cu amenda aplicată în privința sa, nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate (f.d. 159) și i-a stabilit acestuia, o pedeapsă prea blândă cu amendă, care în condițiile speței nu va realiza scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele ierarhic inferioare la adoptarea soluției în partea pedepsei stabilite inculpatului Colomieț Vladimir, nu au verificat și luat în considerare aceste circumstanțe caracteristice persoanei inculpatului, ce denotă faptul că acesta nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate în speța dată, nu a conștientizat pericolul acțiunilor sale și s-a eschivat de la prezentarea în instanța de judecată, iar pedeapsa prea blândă - amenda, stabilită de prima instanță, duce la ineficiența pedepsei stabilite și creează incertitudine cu privire la reeducarea și corijarea inculpatului Colomieț Vladimir, precum și restabilirea echității sociale, afectată în rezultatul comiterii infracțiunii de către inculpat.

Astfel, din analiza conținutului deciziei instanței de apel (f.d. 165-170) se atestă că soluția primei instanțe a fost menținută pripit de instanța de apel, fără o motivare clară, și fără o expunere asupra acestor chestiuni legate de comportamentul de după comiterea infracțiunii și personalitatea inculpatului Colomieț Vladimir invocate în apelul declarat de procuror, motive din care Colegiul penal lărgit consideră că în speță sunt incidente temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de menținere a sentinței în latura pedepsei și că s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

În acest context, Colegiul penal lărgit mai indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Totodată, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, **să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.**

Colegiul penal lărgit constată astfel că recursul declarat de procuror, urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată parțial în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de instanța de apel.

6. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează în partea stabilirii pedepsei decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Colomieț Vladimir Xxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **03 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor